

НАРЕДБА за условията и реда за разработване и утвърждаване на планове за управление на защитени зони

Приета с ПМС № 349 от 30.12.2008 г., обн., ДВ, бр. 7 от 27.01.2009 г., в сила от 27.01.2009г., изм., бр. 93 от 24.11.2009 г., в сила от 24.11.2009 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С наредбата се уреждат условията и редът за разработване и утвърждаване на планове за управление на защитени зони по смисъла на чл. 3, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

Чл. 2. (1) Планове за управление могат да се разработват за защитени зони, които са:

1. включени в списъка по чл. 10, ал. 4 ЗБР, или
2. обявени със заповед на министъра на околната среда и водите по чл. 12, ал. 6 ЗБР.

(2) Планове за управление се разработват за цели защитени зони.

Чл. 3. Предмет на плана за управление на защитена зона са:

1. типове природни местообитания, местообитания и популации на видове животни (без птици) и растения, включени в приложения № 1 и 2 към ЗБР, които са предмет на опазване, или
2. местообитания на видове птици, включени в приложение № 2 към ЗБР, както и територии, в които по време на размножаване, линееене, зимуване или миграция се струпват значителни количества птици от видове извън посочените в приложение № 2 към ЗБР, които са предмет на опазване;
3. природозащитно състояние на местообитанията и/или видовете - предмет на опазване;
4. мерки за предотвратяване влошаването на условията в типовете природни местообитания и в местообитанията на видовете, както и за предотвратяване застрашаването и обезпокояването на видовете - предмет на опазване.

Чл. 4. (1) Мерките по чл. 3, т. 4 включват:

1. забрана или ограничаване на дейности, противоречащи на екологичните изисквания за опазване на конкретните местообитания и видове - предмет на защита;
2. превантивни действия за избягване на предсказуеми неблагоприятни въздействия;
3. поддържащи, направляващи и регулиращи дейности;
4. възстановяване на природни местообитания и местообитания на видове или на популации на растителни и животински видове - предмет на опазване;
5. осъществяване на научни изследвания, образователна дейност и мониторинг;

6. социално-икономически механизми, насърчаващи опазването на местообитанията и видовете - предмет на защита.

(2) При определяне на мерките по ал. 1 при възможност се вземат предвид:

1. регионалните и местните особености освен тези за опазване на биологичното разнообразие, както и икономическите, социалните и културните изисквания на обществото, ако те не нарушават благоприятното природозащитно състояние на местообитанията и видовете - предмет на опазване;

2. устойчивото ползване на възобновимите ресурси.

(3) Планът за управление не може да предвижда мерки, водещи до влошаване на благоприятното природозащитно състояние на местообитанията и/или видовете - предмет на опазване.

Чл. 5. В случаите на пълно или частично териториално припокриване на границите на защитени зони по чл. 6, ал. 1 ЗБР се разработват интегрирани планове за управление с предмет съгласно чл. 3.

Чл. 6. (1) В случаите на пълно или частично териториално припокриване на границите на защитена зона със защитена територия планът за управление на защитената зона се съобразява и с целите и режимите на защитената територия по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ).

(2) В случаите на пълно или частично териториално припокриване на границите на защитена зона с пояс I на санитарно-охранителни зони на водоземни съоръжения определянето на забраните и ограниченията за извършване на дейности се съобразява със Закона за водите.

(3) С плана за управление на защитена зона могат да се налагат допълнителни ограничителни режими в защитени територии освен тези, определени по реда на ЗЗТ, ако това е необходимо за опазването или възстановяването на дадени местообитания и/или видове - предмет на опазване в зоната.

(4) С план за управление на защитена зона не могат да се отменят или смекчават режими на защитени територии, определени по реда на ЗЗТ.

Чл. 7. (1) Плановете за управление на защитени зони се актуализират на всеки 10 години.

(2) Плановете за управление на защитени зони, които в преобладаващата си част са влажни зони, се актуализират на всеки 5 години.

(3) Актуализацията на плановете в сроковете по ал. 1 и 2 се извършва по реда на глава втора.

Глава втора

РАЗРАБОТВАНЕ И УТВЪРЖДАВАНЕ НА ПЛАНОВЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

Раздел I

Разработване на планове за управление

Чл. 8. Разработването на планове за управление на защитени зони се възлага от министъра на околната среда и водите.

Чл. 9. Планове за управление на защитени зони се разработват от държавни органи и техни подразделения в сферата на своята компетентност, от общини и техни сдружения, от научни и академични институти и неправителствени екологични организации.

Чл. 10. (1) Органът или организацията по чл. 9 внася в Министерството на околната среда и водите (МОСВ) задание за разработване на план за управление на защитена зона.

(2) Заданието по ал. 1 следва да отговаря на минималните изисквания относно структурата и съдържанието на план за управление на защитена зона съгласно приложението.

(3) При подаване на две или повече задания за разработване на план за управление на една и съща защитена зона министърът на околната среда и водите дава приоритет на това, което в най-пълна степен отговаря на изискванията на ал. 2.

(4) Заданието по ал. 1 не се разглежда при наличие на вече възложено разработване на план за управление на същата защитена зона.

(5) При установени пропуски и/или неточности в заданието по ал. 1 министърът на околната среда и водите го връща на вносителя, като определя срок за отстраняването им. Преработеното задание се внася повторно в МОСВ.

(6) В случай че установените пропуски и/или неточности не бъдат отстранени и/или заданието не бъде внесено в срока по ал. 5, разработването на плана за управление може да се възложи на друг орган или организация по чл. 9.

(7) В двумесечен срок от внасянето на заданието по ал. 1 или от повторното му внасяне по ал. 5 министърът на околната среда и водите възлага на вносителя разработването на план за управление на защитената зона.

(8) В 6-месечен срок от възлагането вносителят е длъжен да обезпечи финансово разработването на плана за управление на защитена зона, както и последващите дейности съгласно раздел II, като удостовери това обстоятелство пред МОСВ.

(9) В случай че вносителят не е обезпечил финансово разработването на план за управление на защитената зона и/или последващите дейности съгласно раздел II и/или не е удостоверил това пред МОСВ в срока по ал. 8, разработването може да се възложи на друг орган или организация по чл. 9.

Чл. 11. При разработване на планове за управление се използват методики за картиране на видове и местообитания, методики за определяне на благоприятното природозащитно състояние и методики за мониторинг на видовете и местообитанията, еднакви за всички защитени зони и одобрени от МОСВ - Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС).

Раздел II

Обществени обсъждания на плановете за управление

Чл. 12. (1) Планът за управление на защитена зона подлежи на обществено обсъждане.

(2) Когато защитената зона обхваща повече от една община, общественото обсъждане се провежда във всяка от общините, попадащи в границите на защитената зона.

(3) Органът или организацията по чл. 9, на който е възложено разработването на плана, организира провеждането на семинари, работни срещи и други форми на участие на обществеността и заинтересуваните страни в процеса на разработване на плана за управление. Резултатите от тях се протоколират и представляват част от документацията към плана за управление.

Чл. 13. (1) Обществените обсъждания се организират от органа или организацията по чл. 9, на който е възложено разработването на плана.

(2) Тридесет дни преди датата на общественото обсъждане органът или организацията по чл. 9, на който е възложено разработването на плана:

1. обявява в един централен ежедневник и чрез местни средства за масово осведомяване датата, часа, мястото и предмета на общественото обсъждане, както и мястото или местата, където планът за управление е на разположение на обществеността и заинтересуваните страни;

2. (изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г. , в сила от 24.11.2009 г.) уведомява писмено Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието и храните, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, Държавната агенция по горите, съответните областни и общински администрации, съответния регионален исторически музей, научни и академични институции за обстоятелствата по т. 1;

3. поставя съобщения с обстоятелствата по т. 1 на видно място в съответните общини и регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ), в чийто териториален обхват попада защитената зона, както и на интернет страниците на МОСВ и РИОСВ;

4. предоставя предвидения за обсъждане план за управление на електронен носител в МОСВ и в съответните РИОСВ, за да бъде публикуван на интернет страниците им.

Чл. 14. (1) Органът или организацията по чл. 9, на който е възложено разработването на плана:

1. представя на общественото обсъждане плана за управление;

2. води протокол от общественото обсъждане;

3. изготвя справка за приетите и неприетите становища, възражения и предложения с мотивите за това.

(2) Представените на общественото обсъждане писмени становища, възражения и предложения се прилагат към протокола и се включват в справката по ал. 1, т. 3.

(3) Писмени становища, възражения и предложения по плана за управление на защитената зона могат да се представят и в 14-дневен срок след датата на общественото обсъждане, като се включват в справката по ал. 1, т. 3.

Раздел III

Утвърждаване и изменение на планове за управление

Чл. 15. (1) Планът за управление на защитена зона с отразените в резултат на общественото обсъждане становища, възражения и предложения се внася за утвърждаване в МОСВ от органа или организацията по чл. 9, на които е възложено разработването му.

(2) Към плана за управление по ал. 1 се прилагат:

1. документи по чл. 13, ал. 2, т. 1 - 3 (обяви, писма, протоколи);
2. протоколи от обществени обсъждания по чл. 14, ал. 1, т. 2;
3. писмени становища, възражения и предложения по плана за управление на защитената зона;
4. справки от обществените обсъждания по чл. 14, ал. 1, т. 3;
5. доклади от проучвания и изследвания, извършени в процеса на разработване на плана;
6. протоколи от проведените инициативи по чл. 12, ал. 3.

Чл. 16. (1) В двумесечен срок от внасянето на плана за управление на защитената зона министърът на околната среда и водите издава заповед за утвърждаването му, която се обнародва в "Държавен вестник".

(2) В срока по ал. 1 министърът на околната среда и водите връща плана за допълване и/или преработване при констатиране на:

1. пропуски в структурата и съдържанието му спрямо утвърденото задание;
2. предвидени режими и/или дейности в нарушение на ЗБР, ЗЗТ, заповедта за обявяване на защитената зона и/или защитената територия;
3. нарушения на административно-производствените правила, предвидени в наредбата и в ЗБР.

(3) В случаите по ал. 2 министърът на околната среда и водите дава конкретни писмени указания за отстраняване на констатираните нарушения и/или пропуски, като определя срок за това.

(4) След изпълнение на указанията и в срока по ал. 3 планът за управление отново се внася в МОСВ.

(5) В едномесечен срок от внасянето на плана за управление на защитената зона по ал. 4 министърът на околната среда и водите издава заповед по ал. 1.

Чл. 17. (1) Копия от утвърдения план се изпращат на органите, в чийто териториален обхват ще се реализира планът, както следва:

1. регионални инспекции по околната среда и водите;

2. басейнови дирекции за управление на водите;
3. дирекции на национални паркове;
4. дирекции на природни паркове;
5. областни управители;
6. общини;
7. регионални дирекции по горите;
8. регионален исторически музей.

(2) Утвърденият план за управление се публикува на интернет страницата на МОСВ в 14-дневен срок от обнародването на заповедта за утвърждаването му в "Държавен вестник".

Чл. 18. Планът за управление се изменя и/или допълва по реда на тази глава, когато:

1. се констатира съществени промени в характеристиките на местообитанията и/или видовете - предмет на опазване в защитената зона;
2. е необходимо допълване на плана с липсваща по време на разработването му информация за местообитанията и/или видовете - предмет на опазване в защитената зона;
3. са необходими изменения на включените в плана мерки и препоръки, произтичащи от промените по т. 1 и 2;
4. са необходими промени на въведените с плана режими за ползване на земи, гори и водни площи, строителство и други дейности в защитената зона.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. "Актуализация на план за управление" е изготвяне и утвърждаване на нов план за управление.
2. "Интегриран план за управление" е план, чийто предмет са местообитания и видове по чл. 3, т. 1 и 2 от наредбата.
3. "Защитени зони, в случай на припокриване" са защитени зони, определени съгласно чл. 6, ал. 1, т. 3 и 4 ЗБР за опазване на дивите птици или съгласно чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2 ЗБР за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, за които се разработва план за управление и които се припокриват пълно или частично съответно с други защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна или със защитени зони за опазване на дивите птици.
4. "Защитени територии в случай на припокриване" са защитени зони, определени съгласно чл. 6, ал. 1, т. 3 и 4 ЗБР за опазване на дивите птици или съгласно чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2 ЗБР за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, за които се разработва план за управление и които се припокриват пълно или частично със защитени територии по смисъла на ЗЗТ.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата се приема на основание чл. 28, ал. 1 ЗБР.

§ 3. Контролът по изпълнението на наредбата се възлага на министъра на околната среда и водите.

Приложение
към чл. 10, ал. 2

Минимални изисквания за структурата и съдържанието на план за управление на защитена зона

Заглавие на плана

Съдържание на плана

Резюме

Глава първа

ОПИСАНИЕ НА ЗОНАТА

Включва информация за:

- наименование на защитената зона;
- местоположение на защитената зона;
- граници на защитената зона;
- цели на обявяване на зоната и предмет на опазване;
- правен статут, включително въведени режими;
- собственост и управление (видове собственост, начин на трайно ползване на земите и реално ползване на земеделските земи);
- общество и обществени процеси (проучване на населението, демографски процеси, населените места и проблемите на местното управление, анализ на наличния капацитет за развитие на туризма);
- стопанска дейност и антропогенни влияния (наличие на други планове и програми, касаещи ползването на територията и ресурсите на защитената зона; анализ на съществуващи и потенциални икономически фактори и интереси);
- административни органи, свързани с управлението на зоната;
- картен материал.

Същата информация за:

- други защитени зони в случай на припокриване;
- защитени територии в случай на припокриване.

Глава втора

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ЗОНАТА

Включва информация:

- за физически характеристики (абиотични компоненти на околната среда) от значение за или влияещи върху предмета на опазване;
- за разпространение на природните местообитания, включени в приложение № 1 към ЗБР: площ; предназначение на териториите; начин на трайно ползване на земите и реално ползване на земеделските земи; вид собственост и др.;
- от проведено картиране на природни местообитания - предмет на опазване;
- за разпространение на местообитанията на видовете от приложение № 2 към ЗБР: площ; разпределение; предназначение на териториите; начин на трайно ползване на земите и реално ползване на земеделските земи; вид собственост и др.;
- от проведено картиране на местообитания на видове - предмет на опазване;
- за разпространение, численост и други популационни характеристики на видовете - предмет на опазване;
- анализ на дейности, оказващи влияние върху предмета на опазване;
- друга информация, ако има връзка с предмета на опазване.

Глава трета

ОЦЕНКИ И ЗАПЛАХИ

Включва информация за:

- природозащитното състояние на местообитанията - предмет на опазване;
- природозащитното състояние на популациите на видовете - предмет на опазване;
- заплахите, влияещи неблагоприятно върху състоянието на местообитанията и/или видовете - предмет на опазване;
- приоритизация на заплахите.

Глава четвърта

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ МЕСТООБИТАНИЯ И ВИДОВЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

Глава пета

РЕЖИМИ И ПРЕПОРЪКИ

Включва информация за:

- режим на управление на ключовите местообитания и видове, при необходимост, включващи: общи режими; специфични режими;
- зонирание на територията, в случай че се въвеждат специфични режими;
- мерки за предотвратяване влошаването на условията в типовете природни местообитания и в местообитанията на видовете, както и за предотвратяване на застрашаването и обезпокояването на видовете, за опазването на които е обявена съответната защитена зона;
- препоръки, забрани и режими за начина на стопанисване и ползване на земеделски земи, гори или водни площи, представляващи природни местообитания или местообитания на видове - предмет на опазване;
- действия за постигане на целите, включително необходимост от поддържащи и/или възстановителни дейности;
- приоритетност на действията;
- компенсаторни механизми.

Глава шеста

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СРЕДСТВАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

Включва информация за:

- прогнозни суми за администриране, реализиране и мониторинг на планираните дейности, мерки и компенсаторни механизми за период 10 години;
- възможни източници на финансиране на действията.

Глава седма

МОНИТОРИНГ

Включва информация за:

- определяне на ключови местообитания или видове за наблюдение; периодика и начин (методология) за провеждане на мониторинга;
- мониторинг и оценка на постигането на целите; индикатори за успешното прилагане на плана.

Приложения:

1. Библиография.
2. Списъци, таблици и др.
3. Картен материал в цифров вид и на хартиен носител, пространствени данни в цифров вид (ГИС), съдържащи информация за всички реализирани проучвания и анализи в рамките на защитената зона.
4. Речник.
5. Други приложения.

Други изисквания:

1. Пространствените данни се представят в цифров вид - ГИС модели (за предпочитане в ESRI shape формат или геобаза данни с метаданни), в проекционна координатна система WGS84/UTM зона 35N и/или в координатна система 1970 г. и в Балтийската височинна система или в друга приета впоследствие официална за страната система.

2. Отделните части на плана за управление се илюстрират с картен материал в подходящ мащаб, позволяващ разчитане на детайлите, представени в съответната карта.

3. Планът за управление на защитена зона се внася в МОСВ на хартиен и електронен носител, придружени с декларация за идентичност на данните.